

Dosarul nr. 2ra-873/19

Prima instanță: (Judecătoria Strășeni, sediul Central) D. Croitor

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) V. Buhnaci, L. Pruteanu, M. Guzun

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Simion Vasile și
Ministerul Justiției,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Simion Vasile
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu
privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale
organelor de urmărire penală și ale procuraturii,

împotriva deciziei din 22 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au
admis apelurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală, s-a casat
hotărârea din 07 mai 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central și s-a emis o nouă
hotărâre, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Simion
Vasile,

c o n s t a t ă :

La 22 iunie 2017, Simion Vasile a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu
privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale
organelor de urmărire penală și ale procuraturii.

În motivarea acțiunii, reclamantul Simion Vasile a menționat că prin ordonanța
din 18 noiembrie 2015 a Procuraturii Strășeni, s-a dispus începerea urmăririi penale
în privința sa, fiind bănuit pe semnele componenței infracțiunii prevăzute de
art. 201/1 alin. (2) lit. a) Cod penal, iar prin ordonanța din 28 decembrie 2015 a
Procuraturii Strășeni a fost recunoscut în calitate de bănuit.

A relatat că prin ordonanța din 29 ianuarie 2016 a Procuraturii Strășeni, a fost
pus sub învinuire, fiindu-i aplicată măsura preventivă obligarea de a nu părăsi țara.

Astfel reclamantul a invocat că prin sentința din 18 martie 2016 a Judecătoriei
Strășeni, a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201/1
alin. (2) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de muncă

neremunerată în folosul comunității în mărime de 160 de ore. Măsura preventivă sub formă de obligarea de a nu părăsi țara s-a menținut până la intrarea în vigoare a sentinței.

Prin decizia din 30 mai 2016 a Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Simion Vasile, s-a admis apelul declarat de Procurorul în Procuratura raionului Strășeni împotriva sentinței din 18 martie 2016 a Judecătoriei Strășeni și pronunțată o nouă hotărâre, prin care:

Simion Vasile a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (2) lit. a) Cod penal și condamnat la un an de închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar conform art. 90 Cod penal, pedeapsa a fost suspendată pe un termen de probațiune de un an.

Prin decizia din 13 decembrie 2016 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de inculpatul Simion Vasile, s-a casat integral decizia din 30 mai 2016 a Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău și s-a dispus achitarea lui Simion Vasile de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (2) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

A specificat reclamantul că pe parcursul judecării cauzei penale, a fost asistat de un avocat, iar pentru serviciile acestuia a achitat suma de 20 000 lei.

A invocat că prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală și procuraturii, nefiind vinovat în comiterea unei infracțiuni grave de a cărei săvârșire a fost bănuț, învinuit și având statut de inculpat pe parcursul desfășurării îndelungate a urmăririi penale și judecarea cauzei, i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice.

A solicitat reclamantul Simion Vasile încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de 150 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 20 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei penale, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 07 mai 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Simion Vasile.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Simion Vasile suma de 8 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, pretențiile s-au respins.

La 08 mai 2018, Simion Vasile a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 07 mai 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central (f.d. 152).

La 24 mai 2018 Ministerul Justiției a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 07 mai 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central (f.d. 165).

La 06 iunie 2018 Procuratura Generală a contestat cu apel hotărârea din 07 mai 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central (f.d. 171-175).

Prin încheierea din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Simion Vasile și Ministerul Justiției și s-a acordat termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea cererilor de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază (f.d. 180-181).

La 28 iunie 2018, Ministerul Justiției a depus cerere de apel motivată (f.d. 184-188).

Prin încheierea din 24 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Simion Vasile din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel (f.d. 190-192).

Prin decizia din 22 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-au admis apelurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală, s-a casat hotărârea din 07 mai 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:
S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Simion Vasile.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Simion Vasile suma de 8 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, pretențiile s-au respins.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că printr-o sentință definitivă și irevocabilă, Simion Vasile a fost achitat și recunoscut nevinovat în săvârșirea infracțiunii imputate, cu reabilitare deplină.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că organul de urmărire penală, procuraturii și instanțele de judecată au încălcat principiul general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, împrejurare ce generează angajarea răspunderii patrimoniale a statului pentru prejudiciul material și moral cauzat prin această încălcare.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia despre necesitatea admiterii parțiale a acțiunii.

Totodată, instanța de apel a constatat că dispunând încasarea despăgubirii din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor, instanța de fond a încălcat prevederile Legii cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, care prevede că instanța de judecată prezintă din oficiu titlul executoriu, emis în baza hotărârii judecătorești definitive, spre executare Ministerului Justiției și informează părțile despre acest fapt.

La solicitarea Ministerului Justiției, creditorul prezintă, în termen de 5 zile, datele bancare necesare pentru executarea titlului executoriu. Titlul executoriu, eliberat în baza hotărârii definitive, poate fi prezentat spre executare Ministerului Justiției și de către creditor, cu anexarea datelor bancare necesare, în vederea efectuării transferului.

Astfel întru corectarea erorii sesizate, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată cu emiterea unei noi hotărâri, prin care despăgubirea pentru prejudiciul moral să fie încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției.

La 06 martie 2019, Simion Vasile a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie adjudecată suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 20 000 lei cu titlu de cheltuieli suportate în cadrul procesului penal.

Recurentul Simion Vasile, în motivarea recursului a menționat că suma de 50 000 lei constituie o sumă echitabilă pentru suferințele fizice și psihice suportate.

A invocat recurentul că instanța de apel nu s-a expus în privința cerinței cu privire la încasarea sumei de 20 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul urmăririi penale.

La 04 aprilie 2019, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului a menționat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material ce țin de încasarea prejudiciului

cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, deoarece necesită a fi întrunite circumstanțele prevăzute de art. 6 – dreptul la repararea prejudiciului și cele prevăzute de art. 3 – cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Or, normele legale enunțate sunt indispensabile și nu pot fi aplicate separat.

A specificat că nu poate fi considerată ca fiind admisă cauzarea unui prejudiciu, dat fiind faptul că Simion Vasile nu a executat pedeapsa privativă de libertate.

Deci a invocat că prejudiciul moral urmează a fi privit ca o compensare și nicidecum ca obținerea unor foloase necuvenite.

La 12 aprilie 2019, Procuratura Generală a depus referință la recursul declarat de Simion Vasile, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 22 ianuarie 2019, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 06 martie 2019 de către Simion Vasile și la 04 aprilie 2019 de către Ministerul Justiției, respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicarea articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În ceea ce privește recursul declarat de Simion Vasile, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În conformitate cu art. 429 alin. (5) Codul de procedură civilă (modificat prin Legea nr.254 din 01 decembrie 2017, în vigoare 05.01.2018), nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs

decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației.

Din materialele dosarului rezultă că la 08 mai 2018, Simion Vasile a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 07 mai 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central (f.d. 152).

La 24 mai 2018 Ministerul Justiției a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 07 mai 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central (f.d. 165).

La 06 iunie 2018 Procuratura Generală a contestat cu apel hotărârea din 07 mai 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central (f.d. 171-175).

Prin încheierea din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Simion Vasile și Ministerul Justiției și s-a acordat termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea cererilor de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază (f.d. 180-181).

Încheierea din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților la 26 iunie 2018, iar la data de 09 iulie 2018, Simion Vasile a recepționat încheierea respectivă (f.d. 182-183).

La 28 iunie 2018, Ministerul Justiției a depus cerere de apel motivată (f.d. 184-188).

Prin încheierea din 24 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Simion Vasile din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel (f.d. 190-192).

Prin urmare, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că prin restituirea cererii de apel depusă de Simion Vasile, Colegiul, aceasta nu a fost supusă examinării fondului și drept urmare Simion Vasile nu este în drept să declare recurs.

Astfel din considerentele menționate, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul înaintat de Simion Vasile drept inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și c) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Simion Vasile și Ministerul Justiției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari